

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

De hydraulicis organis. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

di ne bis, vel tercentum passuum (vt expertus sum) & in
eis aliqua verba, imo multa intra illos locutus fuerit, in-
cedunt verba per ductus illos, & ex alia parte audiuntur,
vt ex ore loquētis. Igitur si vox illa tēpore incedit, & in-
tegra prolabitur, si quis interloquēdo ductus ora clau-
serit, & idē ex altera parte alter fecerit, potest & in me-
dio vox intercipi, claudiq; quasi carcere, & quū os refe-
ratur, vox foras manabit, sicut & ore loquētis. Sed quia
tam longi ductus sine molestia fieri nequeunt, possunt
& in flexus replicari in tubæ modū, vt longissimus du-
ctus paruo spatio claudatur, & coarctetur, vt quū os re-
feretur, verba intelligi possint. Rem nunc periclitamur,
si ante libri impressionem succedit res voto, conscribe-
mus, sin minus, Dijs dantibus, alibi conscribemus.

De hydraulicis organis. CAP. II.

HYDRAVLICA organa antiquitus magno precio
habita sunt, nostris tēporibus vsus exoleuit. Legi-
tur tamen Neronem vsq; adeo hydraulicis delectatum,
vt inter pericula vitæ, & imperij, inter militum, & Du-
cum seditiones, in imminēti damno totius curam eo-
rum, & stūdiū non reliquisse, Vitruuius fabricam il-
lius docet, sed adeo perplexe, vt quod refert, valde mi-
nus intelligatur. Nos varijs, multisq; modis experti su-
mus, aerem cum aqua commiscendo, quam in sine fi-
stulæ locando, vel in ore, vbi spiritus oris acri alliditur,
etsi sonorum quoddam, & iucū dum resonabat, tandem
tonum non asseruabat: nam dum aqua in bullas extu-
met, & lusciniā, vel tremulum, sonum effingit, vox
per varios tonos muratur, vna vox suaui est, & dele-
ctabilis, duæ simul obstrepunt, & dissonant. Hoc vero
modo & tremulum, blandique murmuris sonum effi-
cit, & totum conseruat. Arca, in qua ventus deservit,
fiat ænea, & aqua semiplena, ventus ex modiolis, vel
follibus exciteretur, qui per ceruicem sub aquis excurrat,
erumpens vero spiritus ē medio aquæ in aerea excludi-
tur, quum igitur ad pinnarum motus referantur episto-
mia fistularum, vētus tremulus fistulas subintrans, tre-
mulas & satis iucundas voces facit, quod nos experti su-
mus, & verum inuenimus.